

DODATNE INFORMACIJE O IZBORNIM PREDMETIMA ZA 1. RAZRED EKONOMSKE ŠKOLE

Izborni predmeti:

1. OBITELJSKI POSAO
2. GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE

1. OBITELJSKI POSAO

Naziv predmeta: OBITELJSKI POSAO

Cilj i zadaće:

Cilj predmeta je poticanje interesa za pokretanje obiteljskog posla te razumijevanje obiteljskog posla kao poduzetničke aktivnosti.

Zadaće:

- razumjeti prirodu i strukturu malog/obiteljskog posla,
- povezati obiteljske i poslovne ciljeve u vođenju obiteljskog posla,
- prepoznati tržišne mogućnosti malog/obiteljskog posla,
- upravljati obiteljskim proračunom,
- razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost,
- primijeniti pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:

1. Identificirati subjekte i značajke maloga/obiteljskog posla
2. Otkriti prednosti i izazove maloga/obiteljskog posla
3. Preispitati mogućnosti pokretanja maloga/obiteljskog posla koji se može voditi od kuće
4. Primijeniti specifičnosti malih organizacija u vođenju vlastitoga ili obiteljskog posla
5. Izračunati primitke i izdatke na primjerima vlastitoga džeparca i obiteljskoga proračuna

Razrada

1. Subjekti i karakteristike malog/obiteljskog posla

- Subjekti malog poduzetništva
- Obiteljski posao kao poseban oblik malog poduzetništva
- Pojam malog/obiteljskog posla
- Karakteristike malog/obiteljskog posla
- Priroda i struktura malog/obiteljskog posla
- Specifičnosti tržišnih niša koje mogu pokriti mali/obiteljski poslovi
- Vođenje malog/obiteljskog posla
- Značenje i rasprostranjenost obiteljskog posla
- Obitelj i posao
- Interesi obitelji i interesi posla
- Usklađivanje poslovnih ciljeva i obiteljskih ciljeva
- Životni ciklus malog/obiteljskog posla
- Obiteljski odnosi i uloge
- Najčešća pitanja s kojima se suočavaju mali/obiteljski poslovi
- Obiteljska dimenzija malog/obiteljskog posla
- Vlasnička struktura malog/obiteljskog posla
- Poslovna dimenzija malog/obiteljskog posla
- Nove generacije i nasljeđivanje malog/obiteljskog posla
- Značenje nasljeđivanja za održivost i razvoj malog/obiteljskog posla
- Prijenos menadžmenta u malom/obiteljskom poslu
- Nasljeđivanje vlasništva nad malim/obiteljskim poslom

2. Prednosti i izazovi malog/obiteljskog posla

- Prednosti malog/obiteljskog posla
- Neovisnost
- Tržišna prilagodljivost
- Financijski uspjeh
- Sigurnost posla
- Zapošljavanje članova obitelji
- Izazovi malog /obiteljskog posla
- Prednosti tradicionalnih djelatnosti
- Odgovornost
- Mogućnost propasti
- Podložnost fluktuacijama na tržištu
- Ovisnost o konkurenciji
- Financijska slabost
- Nedostatak znanja i stručnosti
- Zakonski okvir pokretanja malog/obiteljskog posla

3. Mali/obiteljski posao koji se može voditi iz kuće

- Identitet malog/obiteljskog posla
- Postupak osnivanja malog/obiteljskog posla:
  - Osnivanje obrta
  - Trgovac pojedinac
  - Osnivanje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva
- Pokretanje malog/obiteljskog posla koji se može voditi iz kuće:
npr., uređenje vrtova, čuvanje djece, šetanje ljubimaca, izrada čestitki, agencija za davanje poduke, pansion, catering ili Internet biznis, rođendaonica, osobni pomagač u kupnji
- „Shoestring“ marketing malog/obiteljskog posla

4. Izdatci i primitci vlastitog džeparca. Izdatci i primitci obiteljskog proračuna

- Pojam primitaka i izdataka obitelji
- Izrada popisa primitaka i izdataka na primjeru vlastitog džeparca
- Izrada popisa primitaka i izdataka na primjeru raspoloživog dohotka obitelji
- Planiranje i upravljanje izdancima u obitelji
- Mogućnosti štednje u okviru ostvarenih primitaka
- Proračunske tablice za raspodjelu obiteljskih primitaka i izdataka
- Računalni programi za izradu proračunskih tablica (npr. Microsoft Money ili Ace Money Budget)
- Izrada obiteljskog proračuna u računalnom programu

Napomena

Nastavni se proces 50% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 50% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.

Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet malim obiteljskim gospodarstvima, seoskim domaćinstvima, zadrugama) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).

2. GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE

Naziv predmeta: GLOBALNO POSLOVNO OKRUŽENJE

Cilj i zadaće:

Cilj ovog predmeta je razumijevanje suvremenih globalizacijskih tijekova i razvijanje osobnih stavova prema globalizacijskom procesu

Zadaće:

- uočiti pozitivne i negativne strane globalizacijskih procesa,
- uočiti globalizacijske aktivnosti nastale kao posljedica globalizacijskih procesa,
- razumjeti multikulturalno okruženje,
- razvijati svijest o važnosti nacionalne prepoznatljivosti,
- razvijati samostalnost, timski rad, odgovornost i osobnu kreativnost,
- primjenjivati pripadajuću ekonomsku terminologiju.

Kroz ovaj predmet u prvom razredu učenik će postići sljedeće ishode učenja:

1. Objasniti pojam, dimenzije i značaj globalizacijskih procesa
2. Analizirati aktivnosti u globalnom okruženju
3. Opisati multikulturalno okruženje
4. Preispitati odnos Hrvatske i suvremenih globalizacijskih tijekova
5. Prikazati čimbenike nacionalnog identiteta/prepoznatljivosti kao osnova nacionalne konkurentnosti

Razrada

1. Pojam, dimenzije i značaj globalizacije

- Pojam globalizacije
- Povijesna uvjetovanost globalizacije
- Ekonomska dimenzija globalizacije
- Društvena dimenzija globalizacije
- Kulturna dimenzija globalizacije
- Okoliš kao dimenzija globalizacije
- Politička dimenzija globalizacije
- Značajke globalizacije
- Uzroci i posljedice globalizacije
- Pozitivni i negativni učinci globalizacije
- Europa kao globalizacijska sila

2. Rezultati globalizacijskih aktivnosti

- Komunikacije (zračni prijevoz, telekomunikacije, elektronički masovni mediji, globalne publikacije)
- Tržišta (globalni proizvodi, globalne prodajne strategije)
- Proizvodnja (globalni proizvodni lanci, globalni izvori sirovina)
- Novac (globalne valute, bankovne kartice povezane na globalne ATM mreže, globalna gotovina u elektroničkim novčanicama, globalne kreditne kartice)
- Financije (globalne mjenjačnice, globalno bankarstvo, globalne mjenice, globalne dionice)
- Organizacije (globalne kompanije, globalne udruge civilnog društva)
- Socijalna ekologija (globalna atmosfera, globalna biosfera, globalna hidrosfera, globalna geosfera)
- Svijest/savjest (globalna solidarnost, globalni simboli, svijet kao jedno mjesto)

3. Multikulturalno okruženje

- Identificiranje sličnosti i razlike među ljudima
- Spoznaja dimenzija globalnih razlika među ljudima
- Tri modela različitosti („Melting Pot“, „Cultural Pluralism“, „Civil Society“) i procjena njihovih snaga i slabosti
- Važnost poštivanja različitosti Hrvatska i Globalizacija
- Hrvatska u suvremenim globalizacijskim tijekovima
- Teškoće malih zemalja – Hrvatske, koje treba prevladati za uključanje u globalizacijske tijekove
- Kriteriji na kojima bi Hrvatska trebala graditi put u globalno društvo:
  - zaštita i očuvanje postojeće razina kvalitete okoliša i prirodnih resursa
  - sanacija nanesenih šteta na pojedinim lokacijama (onečišćenje rijeka, tla od otpada, onečišćenja zraka od industrijskih pogona i slično)
  - investiranje u prirodne resurse i sredine u cilju obnove održivog načina organizacije života i gospodarske upotrebe
  - očuvanje nacionalnog identiteta
- Pretpostavke razvitka
- Nacionalni identitet
- Brendiranje Hrvatske i njenih proizvoda
- Glokalizacija

Napomena

Nastavni se proces 75% vremena izvodi obradom novih teorijskih sadržaja radi zadovoljenja kriterija izvedbe navedenih ishoda, a 25% vremena služi za povezivanje i primjenu usvojenih teorijskih sadržaja putem vježbi.

Dio sadržaja dodatno se usvaja kroz terensku nastavu (posjet nevladinim udrugama za promicanje civilnog društva, nekoj multinacionalnoj korporaciji u neposrednom okruženju) i utvrđuje redovitim praćenjem rada učenika kroz kontinuiranu izradbu domaćih uradaka (kratkih izlaganja, seminara, mentalnih mapa, plakata i sl.).